

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Актуальні проблеми розвитку ринку фінансових послуг
(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:
кафедрою управління фінансовими послугами ХНЕУ ім. С. Кузнеця,
протокол № 8 від 28.03.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни «Актуальні проблеми розвитку ринку фінансових послуг» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 75 % (112 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни «Актуальні проблеми розвитку ринку фінансових послуг» включає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами навчальної дисципліни;
- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;
- контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрових екзаменів;
- проекування одержаних знань на виконання власного дослідження.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
-------	------------------------------------	------------	---------------------------------	-----------------	--------------------	------------

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи та проблеми розвитку ринку фінансових послуг						
	Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання з розвитку фінансових послуг	Тема 1. Концептуальні та методологічні основи розвитку ринку фінансових послуг	<i>Опрацювати питання для самостійної роботи.</i> ЗСР1. Проведіть опитування із визначення рівня розвитку ринку фінансових послуг.	18	Поза-аудиторна письмова самостійна робота. Письмова контрольна робота.	Основна: [1, 2, 5, 7]. Додаткова: [9, 10, 13, 16, 18, 19, 22, 24, 31, 49, 43, 44, 50]
	Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання з реформування ринку фінансових послуг	Тема 2. Аналіз комплексних теоретичних, методологічних та практичних проблем в галузі ринків фінансових послуг	<i>Опрацювати питання для самостійної роботи.</i> ЗСР2. Проведіть SWOT-аналіз передумов реформування ринку фінансових послуг.	18	Поза-аудиторна письмова самостійна робота. Письмова контрольна робота.	Основна: [1, 2, 5, 7]. Додаткова: [23, 25, 34, 37, 38, 42, 48, 51]
	Здатність розв'язувати наукові проблеми ринку фінансових послуг щодо державного регулювання	Тема 3. Методи та практичний інструментарій державного регулювання розвитку ринку фінансових послуг	<i>Опрацювати питання для самостійної роботи.</i> ЗСР3. Обґрунтуйте концепцію формування системи органів державного регулювання ринків фінансових	20	Поза-аудиторна самостійна робота. Письмова контрольна робота.	Основна: [1, 2, 5, 7]. Додаткова: [23, 25, 34, 37, 38, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51]

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
			послуг.			
Разом за змістовим модулем I				56		
Змістовий модуль II. Ринок фінансових послуг у забезпеченні становлення кластерних ініціатив						
	Здатність розв'язувати наукові проблеми ринку фінансових послуг формування партнерських відносин на ринку фінансових послуг у умовах європейської інтеграції	Тема 4. Актуальні питання розвитку ринку фінансових послуг в умовах європейської інтеграції	<i>Опрацювати питання для самостійної роботи.</i> ЗСР4. Обґрунтуйте методологічні основи формування партнерських відносин на ринку фінансових послуг в умовах європейської інтеграції.	20	Поза-аудиторна письмова самостійна робота. Письмова контрольна робота.	Основна: [1, 4, 7]. Додаткова: [12, 15, 19, 21, 26, 29, 30, 32, 33, 52, 53]
	Здатність розв'язувати наукові проблеми ринку фінансових послуг використання фінансових послуг у транскордонному співробітництві	Тема 5. Кластерні ініціативи на ринку фінансових послуг в єврорегіональному просторі	<i>Опрацювати питання для самостійної роботи.</i> ЗСР5. Наведіть приклади використання фінансових послуг у транскордонному співробітництві.	18	Поза-аудиторна письмова самостійна робота. Письмова контрольна робота.	Основна: [3, 6, 8]. Додаткова: [11, 14, 15, 17, 20, 27, 28, 31]
	Здатність розв'язувати наукові проблеми ринку фінансових послуг кластеру за участю фінансових установ	Тема 6. Концепція розвитку ринку фінансових послуг із застосуванням кластерного механізму	<i>Опрацювати питання для самостійної роботи.</i> ЗСР6. Сформулюйте склад потенційних учасників кластера за участю фінансових установ.	18	Поза-аудиторна письмова самостійна робота. Письмова контрольна робота.	Основна: [3, 4, 6, 8]. Додаткова: [11, 14, 15, 17, 20, 27, 28, 31]
Разом за змістовим модулем II				56		
Разом з навчальної дисципліни				112		

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кожного завдання для самостійної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань для самостійної роботи у межах тем змістових модулів навчальної дисципліни наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для самостійної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Сума балів
	ЗСР1	ЗСР2	ЗСР3	ЗСР4	ЗСР5	ЗСР6	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	30

ЗСР– завдання для самостійної роботи здобувача.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Внукова Н. М. Ринок фінансових послуг : навч.-метод. посіб. / Н. М. Внукова, В. І. Грачов, Н. В. Кузьминчук. – Х. : ІНЖЕК, 2004. – 276 с.
2. Внукова Н. М. Фінансові аспекти ломбардної діяльності : Монографія / Н. М. Внукова. – Х. : ТО «Ексклюзив», 2013. – 150 с.
3. Організація забезпечення створення фінансових кластерів транскордонного співробітництва : монографія / Н. М. Внукова, С. А. Ачкасова, В. І. Лямець [та ін.]; наук. ред. та кер. кол. авт. д.е.н., проф. Внукова Н. М. – Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2011. – 104 с.
4. Розвиток ринків фінансових послуг в умовах європейської інтеграції : монографія / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко, С. А. Ачкасова [та ін.]; наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук, проф. Н. М. Внукова. – Харків : ТО «Ексклюзив», 2014. – 217 с.
5. Розвиток системи управління ризиками ринків фінансових послуг : монографія / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко, С. А. Ачкасова [та ін.]; наук. ред. та кер. кол. авт. док. екон. наук, проф. Н. М. Внукова. – Х. : Ексклюзив, 2014. – 190 с.
6. Транскордонні фінансові кластери у забезпеченні експортно-імпортних операцій : монографія / Н. М. Внукова, С. А. Ачкасова, Г. К. Броншпак [та ін.]; Наук. ред. та кер. кол. авт. д.е.н., проф. Н. М. Внукова. – Харків : Ексклюзив, 2012. – 200 с.
7. Управління розвитком ринків фінансових послуг: Монографія / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко, С. А. Ачкасова [та ін.]; Наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук, проф. Н. М. Внукова. – Харків: АдВА®, 2009. – 196 с.
8. Фінансові послуги у становленні кластерних ініціатив євро регіону : монографія / Н. М. Внукова, А. В. Воронін, Н. І. Притула [та ін.]; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Внукової Н. М. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 228 с.

4.2. Додаткова

9. Азаренкова Г. М. Вплив показників економічного розвитку на фінансові потоки ринку корпоративних облігацій / Г. М. Азаренкова, М. В. Іванова // Фінанси України. – 2013. – № 10. – С. 65 - 74
10. Білорус О. Г. Фінансова глобалізація: парадигмальні зрушення й ризику / О. Г. Білоус, О. В. Гаврилюк. – 2013. – № 7. – С. 7 - 17
11. Бобров Є. А. Роль та місце ринку фінансових послуг у структурі фінансового ринку / Є. А. Бобров // Фінанси України. – 2011. – №4. – С. 88 – 94.
12. Внукова Н. М. Адаптація вимог Solvency II до умов функціонування страхового ринку України / Н. М. Внукова, С. А. Ачкасова, І. В. Скорик // Фінанси України. – 2013. – №9. – 2013. – С. 76 – 82.

13. Внукова Н. М. Фінансовий моніторинг: навч. посіб. / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко / Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 203 с.
14. Гораль Л. Т. Аналітична оцінка інноваційної діяльності фінансових установ на ринку фінансових послуг / Л. Т. Гораль, З. А. Мацук // Фінанси України. – 2015. – № 6. – С. 72-82.
15. Дацко Л. І. Економічна безпека держави в контексті глобалізації банківського бізнесу / Л. І. Дацко, А. І. Мокій, М. Ю. Марченко // Фінанси України. - 2013. – № 10. – С. 95 – 109.
16. Іршак О. С. Макроекономічне прогнозування розвитку банківської діяльності та його види / О. С. Іршак // Економіка. Фінанси. Право. - 2015. – № 9. – С. 7-10.
17. Козьменко О. Трансформування банківської системи України під впливом іноземних фінансових конгломератів / О. Козьменко, В. Козирев // Вісник НБУ. - 2014. – № 8. – С. 12 – 18.
18. Липчук В.В. Фінансовий стрес як економічне явище / В.В. Липчук, В.М. Ковалів // Фінанси України. – 2015. – № 3. – С. 76-87.
19. Литвин М. В. Індексний метод визначення адаптивності банківської системи до глобалізаційних вимог / М. В. Литвин // Економіка. Фінанси. Право. - 2011. – № 2. – С. 25-29.
20. Лямець В. І. Концептуальні основи побудови стратегії кластера / В. І. Лямець, О. А. Ягольницький // Економіка розвитку №4 (56). – 2010. – 2010. – С. 44-46.
21. Маслова С. О. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С. О. Маслова, О. А. Опалов. – К. : Кондор, 2006. – 190 с.
22. Мірошніченко Г. О. Напрями розвитку механізму стабілізації банківської системи в умовах невизначеності / Г. О. Мірошніченко // Актуальні проблеми економіки. - 2013. – № 9. – С. 182-189.
23. Науменкова С. В. Підвищення доступності фінансових послуг: актуальні питання регуляторної практики / С. В. Науменкова // Фінанси України. – 2013. – № 10. – С. 20 - 33
24. Силантьєв С. О. Розвиток законодавства щодо врегулювання позабіржевого ринку похідних фінансових інструментів / С. О. Силантьєв // Актуальні проблеми економіки. - 2013. – № 9. - С. 190-199.
25. Соркін І. В. Альтернативні механізми врегулювання спорів у сфері фінансових послуг: світовий досвід та реалії України / І. В. Соркін // Фінанси України. - 2013. – № 10. – С. 7 – 19.
26. Страхування: теорія та практика : навч. посіб / Н. М. Внукова, Л. В. Временко, В. І. Успенко [та ін.]. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 655 с.

27. Тридід О. Складові формування загальної концепції регулювання вітчизняної банківської системи / О. Тридід, Н. П. Погореленко, М. І. Гойхман // Вісник НБУ. - 2014. – № 2. - С. 127–131.

28. Харченко В. Міжнародний досвід формування інформаційно-фінансового простору / В. Харченко // Вісник НБУ. - 2014. – № 3. – С. 38-42.

29. Шаров О. Перспективи створення країнами ЄС банківського союзу / О. Шаров // Вісник НБУ. - 2015. – № 2. - С. 34 – 43.

30. Шелудько Н. М. Зовнішньоторгова модель розвитку банківського сектору України: підсумки кризових трансформацій / Н. М. Шелудько, К. В. Ануфрієва // Фінанси України. - 2013. – № 10. – С. 41 – 64.

31. Ящук В. В. Ринки фінансових послуг як складова системи економічного розвитку / В. В. Ящук // Фінанси України. – 2011. – №1. – С. 115 – 121.

4.3. Ресурси Інтернет

32. Директива 2009/138/ЄС Solvency II Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/746.html>.

33. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року : Постановою Правління Національного банку України від 18.06.2015 року № 391 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=18563297>.

34. Концепція захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 р. № 1026-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/1155.html>.

35. Офіційний сайт Національного банку України . – Режим доступу : www.bank.gov.ua/.

36. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України . – Режим доступу : www.sdfm.gov.ua/

37. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua/

38. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. – Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.

39. Про затвердження змін до Ліцензійних умов провадження діяльності із залучення коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.06.2010 р. № 454 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0454-10/print1410515213875485>.

40. Про затвердження Ліцензійних умов провадження діяльності із залучення коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю : Розпорядження

Держаної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 24.06.2004 р. № 1225 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0927-04/print1410515213875485>.

41. Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами : Затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.04.2005 р. № 3981 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05>.

42. Про захист прав споживачів : Закон України № 1023-ХІІ від 12.05.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/-laws/show/1023-12>.

43. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України № 2299-ІІІ від 15.03.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>.

44. Про міжнародний факторинг : Конвенція УНІДРУА від 28.05.1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_210.

45. Про Національний банк України : Закон України № 679-ХІУ від 20.05.2000 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

46. Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : Постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

47. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 №85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>

48. Про схвалення Концепції запровадження пруденційного нагляду за діяльністю професійних учасників фондового ринку : Розпорядження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України від 24.04.2012 р. № 553 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.licasoft.com.ua/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=659396&menu=824279>.

49. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України № 2664–ІІІ від 12.07.2001 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/-laws/show/2664-14>.

50. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України № 978-ІV від 19.06.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

51. Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012-2017 роки : Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.10.2012 р. №867-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

52. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems - revised version June 2011 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>.

53. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring, BCBS, Dec 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.bis.org/publ/bcbs165.pdf>.